

Vergaderjaar 2008–2009

26 695

Voortijdig school verlaten

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 februari 2009

Inleiding

In 2005 hebben onze voorgangers in de nota Aanval op de uitval het beleid om schooluitval aan te pakken, uiteengezet. Dit kabinet heeft het terugdringen van schooluitval tot speerpunt benoemd. In 2002 kwamen er jaarlijks ruim 70 000 nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) bij. De doelstelling van dit kabinet is om dit aantal terug te brengen tot maximaal 35 000 in 2012, gemeten over schooljaar 2010–2011. In de uitvoeringsbrief «Aanval op de schooluitval: een kwestie van uitvoeren en doorzetten» (Tweede Kamer, 2007–2008, 26 695, nr. 42) hebben we u laten zien hoe we dit aanpakken. We halen alles uit de kast om de ingezette aanval te laten slagen. Onze inzet is verhoogd met acties om de aanval nog krachtiger uit te voeren. Wij richten ons expliciet op preventie, voorkómen dat jongeren uitvallen. Onderwijsinstellingen en gemeenten vervullen hierin een sleutelrol. Centraal in onze aanpak staan daarom de in alle 39 RMC-regio's gemaakte prestatieafspraken (nieuwe convenanten) met gemeenten en onderwijsinstellingen (in voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs) om het aantal nieuwe vsv'ers te verminderen.

Op schema

In maart 2008 hebben we u de eerste resultaten laten zien. We hebben toen aangegeven dat we op de goede weg zaten. Nu, een jaar later, melden we u dat we op schema liggen. De daling in de schooluitval heeft zich in het schooljaar 2007–2008 versterkt doorgezet. Het aantal nieuwe vsv'ers is het afgelopen schooljaar gedaald met 4 300 ten opzichte van het jaar daarvoor. In het schooljaar 2007–2008 ging het om 48 800 nieuwe vsv'ers en in het schooljaar 2006–2007 nog om 53 100 (beide voorlopige cijfers op basis van onderwijsnummer, bron: CFI). Met deze daling liggen we op schema richting de 35 000 in 2012. In de tabel op de volgende pagina ziet u de ontwikkeling in de jaarcijfers vsv, gebaseerd op het Basisregister Onderwijs (BRON). Zoals gebruikelijk informeren we u in het

eerste kwartaal over de voorlopige cijfers van het voorafgaande schooljaar. De definitieve cijfers worden jaarlijks in oktober bekend.

Nieuwe vsv'ers in schooljaar	2002	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Onderwijsnummer	71 000*	60 500	54 100	53 100**	48 800

* Het aantal van 71 000 in 2002 is gebaseerd op RMC-rapportages; registratie op ON was destijds nog niet beschikbaar

** Het definitieve aantal nieuwe vsv-ers over schooljaar 2006-2007 is 52 700

Convenanten voortijdig schoolverlaten 2008-2011

In alle 39 RMC-regio's zijn tussen december 2007 en juli 2008 convenanten afgesloten tussen contactgemeenten, onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs en OCW. Doel is in de schooljaren 2007-2008 tot en met 2010-2011 een reductie te realiseren in het aantal nieuwe vsv'ers van 40% ten opzichte van het aantal in schooljaar 2005-2006. Dit betekent dat de uitval jaarlijks cumulatief met 10% moet verminderen; 10% in schooljaar 2007-2008 oplopend naar 40% reductie in 2010-2011. Circa 95% van alle onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs heeft zich gecommitteerd aan het realiseren van deze doelstelling. Voor de uitvoering van de convenanten ontvangen de onderwijsinstellingen jaarlijks een prestatiesubsidie gebaseerd op het daadwerkelijk aantal verminderde nieuwe vsv'ers ten opzichte van schooljaar 2005-2006. Per vsv'er minder ontvangen ze € 2 000,-.

Op basis van de voorlopige cijfers 2007-2008 is het aantal nieuwe vsv'ers in schooljaar 2007-2008 ten opzichte van 2005-2006 gemiddeld over alle regio's gedaald met 10%. Daarmee is op landelijk niveau de doelstelling voor het eerste convenantjaar gehaald. Overigens wordt de prestatiesubsidie over het eerste convenantjaar aan de onderwijsinstellingen uitbetaald op basis van de definitieve cijfers 2007-2008 die in oktober 2009 beschikbaar zijn.

Op basis van BRON kunnen we de ontwikkeling in de aantallen zowel landelijk, regionaal als op instellingsniveau betrouwbaar vaststellen. Naast de positieve landelijke cijfers stellen we, op basis van BRON, tegelijkertijd vast dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen regio's, onderwijssectoren en instellingen. Hoewel het merendeel van de regio's ten opzichte van schooljaar 2005-2006 een daling van 10% of meer laat zien, is lang niet in alle regio's en op alle onderwijsinstellingen de beoogde 10%-reductie gehaald.

Aantal vsv'ers feitelijk lager

Het aantal vsv'ers is gebaseerd op het aantal ingeschrevenen in BRON op 1 oktober van opeenvolgende jaren. Dit aantal wordt primair voor de bekostiging nauwkeurig vastgesteld en levert daardoor een betrouwbaar beeld. Bij deze cijfers past de kanttekening dat het feitelijke aantal nieuwe vsv'ers iets lager is dan het cijfer op basis van BRON dat in de tabel hierboven vermeld staat. Dit komt doordat een kleine groep jongeren op basis van BRON meegeteld wordt als vsv'er terwijl deze jongeren wél een opleiding volgen die (rechtstreeks) opleidt tot een startkwalificatie. Leerlingen die nu – zonder startkwalificatie – overstappen naar bijvoorbeeld Luzac of Schoevers, of naar een opleiding in het buitenland, worden als vsv'er geteld, doordat particuliere instellingen en buitenlandse onderwijsinstellingen niet zijn aangesloten op BRON. Ook jongeren die een diploma mbo-1 én een baan hebben, worden in feite onterecht als vsv'er meegerekend. Zij zijn volgens de Wet educatie en beroepsonderwijs geen vsv'er, maar worden wel in het vsv-cijfer meegeteld. Dit, omdat in BRON niet te zien is welke vsv'er een betaalde baan heeft.

Door bestanden te koppelen brengen we de omvang van deze specifieke groepen in beeld. Op dit moment wordt het BRON-bestand over schooljaar 2007–2008 vergeleken met het bestand van Luzac en het banenbestand bij CBS. Hetzelfde gaat gebeuren met het studiefinancieringsbestand en bestanden van de Sociale Verzekeringsbank. Daardoor is beter in beeld te brengen welke vsv'ers (zoals gemeten volgens BRON) in werkelijkheid niet zijn uitgevallen maar zijn overgestapt naar een opleiding die niet is aangesloten op BRON. Ook heeft Ingrado, de brancheorganisatie voor Leerplicht en RMC, aangegeven in nauwe samenwerking met de afdelingen leerplicht/RMC in de regio's een meting te willen doen om deze specifieke groepen beter in beeld te krijgen. Met de resultaten van deze bestandsvergelijkingen brengen we de echte uitvallers nog zuiverder in beeld.

Analyse van de cijfers; wat valt op?

Op basis van een analyse van de cijfers zien we waar de daling al stevig is ingezet. Omgekeerd, de cijfers laten zien waar nog meters gemaakt moeten worden. Dáár gaan we, OCW, onderwijsinstellingen en gemeenten, ons de komende jaren meer op concentreren.

RMC-regio's onderling vergeleken

Wanneer de regionale vsv-cijfers 2007–2008 worden vergeleken met de cijfers over 2005–2006, valt het volgende op:

- In absolute aantallen is – met uitzondering van Flevoland en Rivierland – in alle 39 RMC-regio's sprake van een daling van het aantal nieuwe vsv'ers. Wel is in het mbo in de periode 2005–2006 tot 2007–2008 het aantal deelnemers licht toegenomen. Indien rekening wordt gehouden met deze ontwikkeling is alleen in de regio Flevoland sprake van een (overigens beperkte) stijging.
- Op basis van de voorlopige cijfers hebben 25 regio's de beoogde reductie van ten minste 10% gehaald. In maar liefst 12 regio's is zelfs een daling van 15% of meer gerealiseerd. Daarentegen zijn er 5 regio's met een daling van minder dan 5%.
- Ook tussen de 4 regio's met de hoogste uitval zijn de onderlinge verschillen aanzienlijk. Dit terwijl deze regio's te maken hebben met vergelijkbare problematiek. Zowel in de Agglomeratie Amsterdam als Haaglanden/Westland is een reductie van meer dan 15% gerealiseerd. Rijnmond en Utrecht blijven echter achter met een daling van respectievelijk 7 en 3%.

De overzichtskaart in bijlage 1 geeft een beeld van de ontwikkeling per regio van het aantal nieuwe vsv'ers over de periode schooljaar 2005–2006 – schooljaar 2007–2008.¹ Bijlage 2 laat per regio het aantal deelnemers, het aantal nieuwe vsv'ers en het vsv-percentages zien over de schooljaren 2005–2006, 2006–2007 en 2007–2008.¹

Leeftijd

De daling van het aantal nieuwe vsv'ers ten opzichte van het vorige schooljaar (2006–2007) doet zich vrijwel volledig voor in de leeftijdscategorie tot 18 jaar. Daarbinnen zijn het vooral de 16- en 17-jarigen die minder uitvallen: het aantal nieuwe vsv'ers van 17 jaar is gedaald van circa 10 000 naar circa 7 000. Deze ontwikkeling lijkt een eerste effect van de kwalificatieplicht, die vanaf 1 augustus 2007 is ingegaan. Jongeren zijn tot hun 18e verjaardag verplicht om te leren, tenzij ze al een startkwalificatie hebben gehaald (een mbo-diploma op niveau 2, 3 en 4, een havo- of vwo-diploma).

Opmerkelijk is dat in de leeftijdscategorie 18 tot en met 22 jaar het aantal nieuwe vsv'ers iets is gestegen. Deze stijging doet zich voor onder de 18-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

en 19-jarigen, in de overige categorieën is de uitval vrijwel constant gebleven. Er lijkt een verschuiving plaats te vinden naar uitval op latere leeftijd. Deze ontwikkeling en de oorzaken ervan gaan we onderzoeken.

Onderwijssectoren

In zowel het voortgezet onderwijs als het middelbaar beroepsonderwijs doet zich een daling voor van het aantal vsv'ers. In het voortgezet onderwijs is de uitval ten opzichte van 2006–2007 met 13% gedaald en ten opzichte van 2005–2006 met 18%. In het middelbaar beroepsonderwijs gaat het om een beperktere daling, namelijk 5% ten opzichte van 2006–2007 en 6% ten opzichte van 2005–2006. Dit sluit logischerwijs aan bij de verschuiving in uitval naar leeftijd, zoals beschreven in de alinea hierboven. Ook in absolute aantallen is de daling in het voortgezet onderwijs ten opzichte van vorig jaar groter dan in het middelbaar beroepsonderwijs. Dit terwijl circa tweederde van de uitval zich in het mbo voordoet.

Als we inzoomen op het voortgezet onderwijs zien we het volgende beeld: in het vmbo is in alle vier de leerwegen de uitval gedaald. Ook zien we een verbetering in de overgang van vmbo naar mbo; aanzienlijk meer vmbo-geslaagden zijn gestart met een vervolgopleiding. In tegenstelling tot deze positieve ontwikkeling in het vmbo is juist in het havo en vwo de uitval gestegen. In bijlage 3A zijn de vsv-cijfers van de grotere vo-instellingen over het schooljaar 2007–2008 opgenomen.¹

Ook in het middelbaar beroepsonderwijs is er een wisselend beeld: de uitval in de beroepsopleidende leerweg (BOL) is op alle niveaus gedaald. De daling doet zich vooral voor op niveau 1 en 2, beide zijn met 10% gedaald. Daarentegen is de uitval in de beroepsbegeleidende leerweg (BBL), met uitzondering van niveau 3, in alle niveaus gestegen. In bijlage 3B zijn de vsv-cijfers van de afzonderlijke mbo-instellingen over de schooljaren 2005–2006, 2006–2007 en 2007–2008 opgenomen.¹

Aandachtswijken

De uitval in de 40 aandachtswijken ligt ongeveer twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. In de aandachtswijken is wel een iets sterkere afname te zien dan de gemiddelde landelijke daling. Ten opzichte van het schooljaar 2005–2006 is het aantal nieuwe vsv'ers in de aandachtswijken met 13% gedaald (landelijk met 10%). Van alle nieuwe vsv'ers van het schooljaar 2007–2008 woont 8,6% in een aandachtswijk. In bijlage 4 ziet u het aantal en percentage nieuwe vsv'ers in de aandachtswijken en de ontwikkeling sinds schooljaar 2005–2006.¹

Bijlage 5 bevat een overzicht van persoonskenmerken van vsv'ers en geeft de spreiding van vsv'ers weer over armoedeprobleemcumulatiegebieden, gemeenten en onderwijssectoren in de schooljaren 2005–2006, 2006–2007 en 2007–2008.¹

Oorzaken van verschillen tussen instellingen en regio's

De ene regio of onderwijsinstelling laat een grotere verbetering zien dan de andere. De oorzaken hiervan lopen uiteen. We geven een indruk van mogelijke oorzaken. Allereerst zijn de uitval en de complexiteit van de problematiek niet gelijkmatig over het land verdeeld. Waar het merendeel van de jongeren te maken heeft met hardnekkige problematiek is het moeilijker om grote stappen vooruit te zetten. Bovendien geven niet alle regio's en onderwijsinstellingen evenveel prioriteit aan de aanpak van schooluitval. In de ene regio werken gemeenten en onderwijsinstellingen nauw samen, terwijl hierop in andere regio's nog fors geïnvesteerd moet

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

worden. Sommige contactgemeenten moeten de regierol die ze in de aanpak van vsv hebben nog beter oppakken. De primaire processen op de onderwijsinstellingen verschillen sterk. Instellingen met een sluitende verzuimregistratie, die ongeoorloofde afwezigheid direct aanpakken, doen het beter dan instellingen waar de verzuimregistratie nog niet goed op orde is.

De komende periode willen we de oorzaken van de verschillen in kaart brengen. We onderzoeken welke succesfactoren ervoor zorgen dat een regio of onderwijsinstelling wél een stevige reductie haalt. Dit doen we in onze eigen intensieve contacten met de regio's en onderwijsinstellingen, via onze accountmanagers vsv, maar ook door onderzoek. Zo zet op dit moment het TIER (Top Institute for Evidence Based Education Research, waarin ook CPB vertegenwoordigd is) een effectevaluatie van de nieuwe convenanten op touw.

Focus komende jaren

Preventie blijft voorop staan. Samen met gemeenten en onderwijsinstellingen gaan we daarom krachtig door met de al ingezette aanpak en de reeds lopende maatregelen:

Convenanten

De afspraken op basis van de nieuwe convenanten (2008–2011) lopen uiteraard door. De voortgang in de regio's en op instellingen wordt nauwlettend gevolgd, zowel kwantitatief als kwalitatief. We blijven inzetten op het voorkómen van uitval. Hierin verschillen de 39 nieuwe convenanten nadrukkelijk van de 14 convenanten die we in 2006 voor één jaar hadden gesloten met de 14 regio's met de hoogste uitval. Deze «oude» convenanten waren vooral curatief gericht (herplaatsing van uitvallers door de RMC-functies naar school, werk of zorg). Het Centraal Planbureau heeft de 14 oude convenanten op effectiviteit onderzocht («Did the 2006 convenants reduce school dropout in the Netherlands»? CPB, december 2008, document 177). Op uw verzoek geven we hier graag een korte beleidsreactie op dit onderzoek. Het onderzoek toont aan dat de daling in het aantal nieuwe uitvallers in de 14 regio's niet significant groter was dan de daling in de overige regio's. Ook in het aantal herplaatsingen van recente uitvallers naar onderwijs werden geen significante effecten gevonden. Omdat herplaatsing naar zorg en werk expliciet was opgenomen in de oude convenanten en omdat dit element in de analyse van het CPB ontbreekt, is geen eenduidige conclusie over de effectiviteit van de 14 oude convenanten te trekken. Het onderzoek geeft ons dan ook geen aanleiding om ons beleid aan te passen. Wel hadden we op basis van onze eigen kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van de 14 convenanten in een eerder stadium al besloten om de nieuwe convenanten, die voor de periode tot en met schooljaar 2010–2011 met scholen en alle 39 RMC-regio's zijn afgesloten, te richten op preventie van uitval en daarom fundamenteel anders in te richten:

- Doel van de nieuwe convenanten is preventie in plaats van curatie: gericht op reductie van het jaarlijks aantal nieuwe uitvallers.
- Daarom zijn in de nieuwe convenanten no cure/no pay-prestatieafspraken met de onderwijsinstellingen gemaakt in plaats van met de gemeenten: de instelling dient bij uitstek uitval te voorkomen en ontvangt bij behaalde reductie de gelden. Gelden worden alleen uitbetaald voor zover er daadwerkelijk reductie van het aantal nieuwe vsv'ers ten opzichte van schooljaar 2005–2006 wordt behaald, zoals gemeten op basis van BRON.
- Meting en afrekening vinden plaats op basis van jaarlijkse nieuwe

uitvallers volgens BRON, niet meer op basis van de RMC-effectrapportage, zoals bij de oude convenanten het geval was.

Sluitende verzuimregistratie

Een effectieve aanpak van schoolverzuim heeft een preventieve werking op schooluitval. Het elektronisch verzuimloket wordt op dit moment landelijk ingevoerd. De invoering ligt op schema, wat betekent dat op 1 augustus van dit jaar alle bekostigde onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs en alle gemeenten zullen zijn aangesloten. We kunnen niet vaak genoeg onderstrepen dat een sluitende verzuimregistratie van onderwijsinstellingen aan de basis staat van effectief vsv-beleid. De wetgeving rond het loket ligt op dit moment ter behandeling in de Tweede Kamer. Daarnaast is nieuwe wetgeving in voorbereiding gericht op een integrale en effectieve aanpak van schoolverzuim. Hiervan bent u in juni 2008 bij brief op de hoogte gesteld (Tweede Kamer, 2007–2008, 26 695, nr. 53).

Experiment VM2

In 2008 zijn we gestart met de experimenten rond de overgang vmbo-mbo (VM2-leergang). Vmbo en mbo bieden samen één leergang op één school aan. De leerling volgt een praktijkgericht traject van vmbo-bb en mbo-niveau 2. Hij kan daarbij op zijn vertrouwde school blijven, met meer bekende leraren en één onderwijsaanpak. Voorwaarde voor deelname aan het experiment is dat de samenwerking tussen de vmbo-school en mbo-instelling goed is geregeld en juridisch is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. In totaal zijn in augustus 2008 (eerste cohort) 22 projecten gestart. Voor het tweede cohort, dat vanaf augustus 2009 gaat lopen, zijn circa 175 aanvragen binnengekomen. De experimenten worden nauwgezet gevolgd en geëvalueerd om de meerwaarde vast te stellen. Naast de experimenten-VM2 zijn sinds dit schooljaar ook de zogenaamde vakcolleges van start gegaan. Dit is een particulier initiatief tussen onderwijs en bedrijfsleven. OCW heeft hierin geen betrokkenheid, maar volgt met veel belangstelling de ontwikkelingen en ervaringen.

ZAT's

Een sterke zorgstructuur op vmbo en mbo helpt bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. School is de vind- en werkplaats voor jongeren met problemen. Dit betekent dat alle benodigde functies van hulpverlening en zorg (CJG, Bureau Jeugdzorg, politie, Leerplicht/RMC etc.) in voldoende mate beschikbaar moeten zijn op school. De zorgadviesteams (ZAT's) vervullen daarin een prominente rol. De ZAT's zijn hét instrument om de interne en externe zorg op elkaar aan te laten sluiten. De ambitie is om in 2011 100% dekking te hebben van goed functionerende ZAT's in alle onderwijssectoren.

Kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht is ingegaan in augustus 2007. Er gold een overgangsregeling voor jongeren die op dat moment al 17 jaar waren. Pas dit lopende schooljaar vallen alle jongeren tot 18 jaar onder de kwalificatieplicht en zal het effect van de kwalificatieplicht op de nieuwe uitvalcijfers verder zichtbaar worden. Ook nu al, in de cijfers over schooljaar 2007–2008, lijken de eerste effecten van de kwalificatieplicht zichtbaar in de daling van de uitval onder 17-jarigen.

Acties overgang vmbo-mbo

Onderwijsinstellingen en gemeenten doen veel om de kritieke overstap van vmbo naar mbo te bevorderen. De cijfers laten een verbetering zien in deze overgang. Vanuit OCW zijn gerichte acties naar alle betrokken partijen uitgevoerd. Zo zijn in juli 2008 alle vmbo-geslaagden aangeschreven, met als motto: «schrijf je in voor een vervolgopleiding in het mbo!». In december 2008 is vervolgens een brief naar gemeenten gegaan met een overzicht van jongeren die in de betreffende gemeente in de zomer van 2008 het vmbo verlaten hadden en niet gestart waren met een vervolgopleiding. We gaan door met deze acties.

Vervolg actieweek schooluitval

In september 2008 organiseerde OCW in samenwerking met Ingrado de Actieweek schooluitval. De meeste RMC-regio's hebben hier actief aan deelgenomen. De week was geslaagd en zal in 2009 een vervolg krijgen.

Naast deze lopende maatregelen, zetten we extra in op het volgende:

Gerichte aanpak

In de komende periode richten we ons specifiek op regio's en instellingen met te weinig resultaat, om daar op allerlei manieren een krachtiger aanpak te stimuleren. Dit doen we door gevonden succesfactoren en effectieve werkwijzen naar die regio's en instellingen over te brengen. Uiteraard moet daar waar het goed gaat het succes behouden blijven. Effectieve maatregelen en succesfactoren komen we op het spoor door veelvuldig en intensief contact met de regio's en scholen, via de accountmanagers vsv en via Ingrado, maar ook door onderzoek. De brede kwalitatieve en kwantitatieve effectevaluatie door TIER hebben we al eerder genoemd. Daarnaast laten we diverse kosten/baten-analyses van verschillende afzonderlijke maatregelen uitvoeren.

Op 2 maart is er een bijeenkomst over de Aanval op Schooluitval met de verantwoordelijke wethouders van de 39 contactgemeenten en de bestuurders van mbo-instellingen en enkele vo-instellingen. Tijdens deze bijeenkomst staat de lerende aanpak centraal. Doel van de bijeenkomst is het uitwisselen van kennis en ervaring om geïnspireerd en voortvarend de strijd tegen schooluitval te continueren.

Aandacht voor specifieke groepen

Uit de cijfers blijkt een verhoogde uitval in het havo en vwo en onder de groep jongeren ouder dan 18 jaar. Samen met de convenantpartners onderzoeken we oorzaken en pakken we dit aan. Ook willen we meer aandacht voor uitval in de niveaus 3 en 4 van het mbo om die gericht te reduceren.

Taal en rekenen

Taal en rekenen vormen de basis van het onderwijs. Hoe beter deze basis wordt gelegd, des te beter zijn kinderen in staat het uiterste uit hun (school)loopbaan te halen. Door de implementatie van een referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen in het PO, VO en BVE wordt deze basis momenteel verstevigd. Dit draagt op termijn bij aan de preventie van schooluitval. In onze reactie op het advies van de *Expertgroep doorlopende leerlijnen taal en rekenen* die wij u in april 2008 stuurden (Tweede Kamer 2007–2008, 31 332, nr. 3) hebben wij aangegeven hoe we van plan zijn om uitvoering te geven aan het advies. In aanvulling op de bestaande

sectorale impulsen hebben wij voor de eerste vier jaar een financiële impuls van 115 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Verruiming verblijfsduur vmbo

In december 2008 heeft u een brief ontvangen met onze beleidsreactie op het rapport «Doorstroom en stapelen in het onderwijs» (Tweede Kamer, 2008–2009, 30 079, nr. 15). Hierin is aangegeven dat we positief staan tegenover onder andere een verruiming van de verblijfsduur van het vmbo. Op dit moment worden de verschillende mogelijkheden daarvoor in kaart gebracht. Zoals ook in de brief is aangegeven, wordt de Tweede Kamer hierover in april 2009 geïnformeerd.

«Overbelaste» jongeren

De focus in het recente rapport van de WRR «Vertrouwen in de school» ligt op de uitval van «overbelaste» jongeren. De groep overbelaste uitvallers vormt circa een kwart van de totale groep uitvallers, en is de groep met de grootste problemen die verreweg het moeilijkst te bereiken is. Gezien de aard en de ernst van de problematiek is eerder maatschappelijke uitval dan schooluitval een geschikte term. Voor deze jongeren is meer structuur en verbondenheid het centrale advies. Samen met minister Rouvoet nemen we het voortouw in de kabinetsreactie die volgt op het rapport. Ook collega's van andere departementen worden hier actief bij betrokken. Zoals het rapport aangeeft, is hier sprake van een probleem dat het hele kabinet aangaat. Immers, de baten van het voortkomen van voortijdig schoolverlaten komen ten goede aan de samenleving als geheel.

Tot slot

De daling in het aantal schooluitvallers ligt op schema. Dat is goed nieuws, maar er staat ons samen met de convenantpartners nog een stevige klus te wachten om de komende jaren de beoogde 30% extra reductie te behalen. Die uitdaging wordt des te groter naarmate we de harde kern van de uitvallers naderen, de groep jongeren met meervoudige problematiek, de maatschappelijke uitvallers.

De nationale doelstelling om het aantal nieuwe voortijdig schooluitvallers in 2012 te halveren blijft onverkort overeind. Samen met gemeenten, scholen en onderwijsinstellingen blijven we daarom onze aanpak verscherpen, op basis van feiten, cijfers en concrete resultaten. De komende jaren gaan we onverminderd door om de ambitie van het kabinet waar te maken. Een hoge ambitie, en dat is terecht. We kunnen de lat niet hoog genoeg leggen als het gaat om de toekomst van onze jongeren.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart